

OBITUARIA

ACADEMICIANUL MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA.

UN SECOL DE LA NAȘTERE

Dan Gh. TEODOR

La 21 mai 2015 s-a împlinit un secol de la nașterea academicianului Mircea Petrescu-Dîmbovița, unul dintre cei mai cunoscuți și apreciați specialiști români din domeniul istoriei vechi și arheologiei.

Născut la Galați, în anul 1915, într-o familie de distinși intelectuali (tatăl magistrat, mama muziciană), Mircea Petrescu-Dîmbovița a urmat școala elementară și Liceul „Vasile Alecsandri” din localitate, apoi cursurile Facultății de Litere și Filozofie a Universității din București și, în paralel” pe acelea ale Facultății de Drept, pe care le-a absolvit cu excelente rezultate, în anul 1937.

În timpul cursurilor universitare a avut șansa să fie studentul unor remarcabili savanți, precum Nicolae Iorga, Constantin C. Giurescu, Simion Mehedinți, George Oprescu, Petre P. Panaitescu, Scarlat Lambrino, Demostene Russo sau Ion Andrieșescu, care i-au îndrumat pașii spre studiul aprofundat al istoriei vechi și arheologiei, discipline cărora viitorul profesor și cercetător le-a închinat constant întreaga sa activitate, animat de o pasiune și onestitate exemplare.

Încă de la începutul activității sale, tânărul cercetător s-a dedicat îndeosebi studierii diferitelor aspecte ale preistoriei României, în cadrul Catedrei de Arheologie a Universității din București, condusă, până în anul 1939, de profesorul Ion Andrieșescu, apoi, până în 1947, de profesorul Ion Nestor. Rezultatele obținute în investigațiile pe care le-a întreprins l-au impus curând în atenția profesorilor săi, care i-au facilitat încadrarea ca asistent la Muzeul Național de Antichități din București, între anii 1935-1947. În acest timp și-a pregătit lucrarea de doctorat privitoare la antichitățile epocii bronzului, teză pe care a susținut-o remarcabil, sub conducerea profesorului Ion Nestor.

În anul 1949 este numit conferențiar la Facultatea de Istorie și Filologie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, din 1956 și până în anul 1983, anul pensionării sale, activând aici ca profesor titular. Între anii 1975 și 1976, a fost numit decan al Facultății de Istorie. Din 1967 și până în 1989 a funcționat ca director al Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” din Iași al Academiei Române. Din 1957, este numit director al Muzeului de Istorie a Moldovei, contribuind direct la crearea pe baze moderne a instituției respective. În 1967 este numit doctor docent și i se încredințează conducerea de doctorate.

Până către sfârșitul vieții sale (aprilie 2012), profesorul Mircea Petrescu-Dîmbovița a desfășurat o susținută și rodnică activitate științifică, studiind o paletă largă de aspecte, deosebit de interesante și actuale din pre- și protoistoria românească. În acest sens sunt deosebit de valoroase contribuțiile sale privitoare la cunoașterea civilizației Cucuteni, a epocii bronzului, a culturii materiale și spirituale a geto-dacilor sau a epocii marilor migrații,

rezultate pe care le-a valorificat prin intermediul unor prestigioase sinteze, monografiile sau studii de mare amploare. Între acestea, trebuie evidențiate mai ales monografiile dedicate săpăturilor arheologice din așezările culturii Cucuteni de la Trușești și Cucuteni, depozitele de bronzuri din România, săpăturile arheologice de la Bicz și Fundu Herții, lucrări de referință în cercetarea arheologică românească și europeană.

De-a lungul multor decenii, profesorul a condus și valorificat științific cercetările arheologice întreprinse la Hăbășești, Trușești, Cucuteni, Hlincea, Stoicani, Perieni, Bicz, Fedeleșeni, Ciolănești, Dănești sau Fundu Herții prin intermediul cărora au fost scoase la iveală vestigii de mare însemnătate pentru cunoașterea străvechimei noastre. Concomitent, el a întreprins ample cercetări de suprafață în aproape toate zonele de la est de Carpați, pe care le-a publicat împreună cu colaboratorii Neculai și Emilia Zaharia într-o temeinică monografie de specialitate, lucrare prestigioasă, rămasă singulară până în prezent în literatura arheologică românească.

În cadrul activității sale ca profesor și cercetător, a fondat revista „Arheologia Moldovei”, pe care a impus-o prin conținutul său științific printre cele mai apreciate publicații de specialitate din țară și de peste hotare.

Marea majoritate a rezultatelor obținute de profesor au fost valorificate în peste 200 de studii, articole și recenzii, precum și prin cele 12 sinteze și monografii, publicate în țară și peste hotare, sau prin intermediul zecilor de comunicări prezentate la numeroase și prestigioase manifestări științifice din țară și din străinătate. De asemenea, trebuie reținute importantele sale contribuții din sinteza *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea* și, mai ales, din volumul I al Tratatului de *Istoria românilor*, la care a fost redactor și principalul colaborator.

Ca director al Institutului de Istorie și Arheologie, dar, mai ales, ca profesor și conducător de doctorate, Mircea Petrescu-Dîmbovița a îndrumat și format numeroși specialiști în domeniu, unii dintre ei ajunși nume de referință în arheologia românească și străină, formând astfel o remarcabilă școală de arheologie și istorie veche, a cărei valoare este și în prezent recunoscută în țară și peste hotare. Ca director al Muzeului de Istorie a Moldovei, a realizat împreună cu unii din colaboratorii săi o valoroasă expoziție muzeală și primul depozit modern de arheologie din țară. De asemenea, profesorul a fost unul dintre primii arheologi români care a militat constant pentru utilizarea rezultatelor cercetărilor interdisciplinare în studiul arheologiei, atrăgând în investigații specialiști din domeniul antropologiei, etnologiei, lingvisticii sau din științele fizico-chimice.

Rezultatele științifice deosebite, obținute în îndelungata sa activitate didactică și de cercetare, i-au fost apreciate prin alegerea sa, în 1964, ca membru în Consiliul Permanent al Uniunii Internaționale de pre- și protoistorice, iar în 1991, ca membru în Comitetul de Onoare al acestei Uniuni, membru titular al Institutului de Preistorie din Firenze (1964), membru corespondent al Institutului Arheologic German (1968), membru în Consiliul Internațional de Studii Indoeuropene, membru al Institutului de Tracologie din Sofia (1997). Până în anul 2004, a fost președintele Comisiei mixte româno-ucrainiene de istorie, arheologie, etnografie și folclor a Academiei Române. În 1999, i se conferă titlul de *doctor honoris causa* al Universității „Dunărea de Jos” din Galați. Este cetățean de onoare al Municipiului Iași. În anul 1991 este ales membru corespondent al Academiei Române, iar în anul 1996, membru titular. De-a lungul carierei sale didactice și de cercetare a fost onorat cu decorații și medalii, diplome de merit și de excelență.

De-a lungul câtorva decenii, începând din 1952, ca student al Facultății de Istorie din Iași, apoi, din 1956, ca cercetător științific al Institutului de Istorie și Arheologie și până în 2003, ca cercetător și profesor al Facultății amintite, am colaborat strâns cu academicianul Mircea Petrescu-Dîmbovița, efectuând sub conducerea sa săpături arheologice la Trușești, Hlincea, Perieni, Hangu sau Fundu Herții. Am colaborat cu Profesorul la realizarea unor

articole, sinteze sau monografii. Am avut, astfel, prilejul să fiu alături de un mare specialist care, cu pasiune și abnegație, s-a dăruit profesiei aalese cu o înaltă competență și deplină responsabilitate. Pentru toți cei care i-am fost alături, profesorul a reprezentat un adevărat mentor, un apropiat sfătuitoare care ne-a îndrumat cu răbdare, discreție și cu înțelepciune pașii în cercetare, sprijinindu-ne de câte ori a fost nevoie.

Împlinirea unui secol de la nașterea ilustrului savant constituie, pentru noi toți, prilejul de a evidenția din nou meritele de excepție ale unui mare profesor care, cu pasiune și deosebit devotament, și-a închinat întreaga sa viață cunoașterii trecutului îndepărtat al țării sale. Pentru remarcabilele sale realizări și nedeșmințita sa dragoste pentru istorie și adevăr îi vom păstra mereu un binemeritat respect.*

* Bibliografia referitoare la opera marelui savant poate fi consultată în volumul *Scripta praehistorica. Miscellanea in honorem nonagenarii magistri Mircea Petrescu-Dîmbovița oblata*. Sub red. V. Spinei, Cornelia Magda Lazarovici, D. Monah, Iași, 2005.